Pus 5 mongo. Sybii oruuzdiin proletarnar nagodagtii:

BURIAAD-MONGOLIIN YNEN

1936 onii DEKABRI 9
№ 281 (2014)
ULAAN-UDE KOTO © 13-daki ŽILEE GARNA

BYKEKOLBOONII KOMUNIS (bolşevig) PAARTIIN BURIAAD-MONGOLIIN MOZIIN KOMITEED, BMASSRiin TƏBIIN GYICEDKEKE KOMITEED ba BURPROFSOVEEDIIN ƏDƏR BYRIIN OORGON.

REDAAGCIIN TELEFOONUUD:
Kartuncaigata redaagterin . . . . . 3—44
Kartuncaigata sekretarin . . . . . 3—88
Kodoo analiin kartuntin . . . . . .

SSR Kolboonii Soveeduudiin Oncojaaraltai Naimadugaar Kuraliin Redakcioon Komiisiin tyryylegçe nəkər I. V. STAALINII iledkel

Nəkəd aa, Redakcioon Komiisa kədəlmərieə dyyrgebe. Redagcioon Komiisiin kədəlməriin eceste Konstituuciin ecesiin teekstiin proeegt garça egəbə. Pro eegt bol, kuraliin bygede geşyydte taraag dasan. Tiime kadaa, kural tereentei tanil beze.

Redagcioon Komiisa bol, bykiidee dəçən gurban zasabarinuudiigi oruulasani proeegtoos karagdana beze. Ede zasabarinuud kadaa, Konstituuciin proeegtiin guçan kojor zyilnyydte kabaadaza, tedende alibaa kubilaltanuudiigi oruulaba. Proeegtiin bişe zuun arban dərbən zyilnyyd kubilaltagyi ylezei.

Dəçən gurban zasabarinuudaas edii tedii boloştoi çukala geze medereze bolomooroni zurgaa doloon zasabarinuud baika jym.

Ene jyyn zasabarinuud be?

Negedekini,—naimadaki zyilde zasabari. Konstituuciin proeegt dotor ene zyil ügeze formuliiralagdasan:

«Kolkoozuudiin ezeleze baigaa gazar bol bolzorgyi edlekeer tedende əgtəzə, mənkədəə bekizyylegdedeg baika».

Şine formuliroovkani bol, zyiliin teekstiigi iimeer əgənə:

«Kolkoozuudiin ezeleze baigaa gazar bol *tələəsəgyi* ba bolzorgyi edlekeer tedende əgtəzə, mənkədəə bekizyylegdedeg baika».

Ene zasabari bol, ile todo ba tailbarilga kereglenegyi geze bi sananam.

Kojordoki zasabarini Konstituuciin proeegtiin 10-daki zyilde kabaadana. Ene zyiliin kuuçan formuliroovka:

«Graazdanuudiin əəriin əmcə boloko azal keze oloson olzo ba nəəsəlgə, suuka ger ba ger toironki kamasaitiin azakui, gerteki azakui ba azabaidalda keregtei jyymed, mən kubidaa kereglədeg ba taaşaadag jyymed bolobol kuuliaar kamagaalagdadag baika».

10-daki zyiliin şine formuliroovka:

«Azal keze oloson olzo ba nəəcəlgədəə, suuka ger ba ger toironki kamasaltiin azakuidaa gerteki azakuida ba azabaidalda keregtei jyymenyyd, kubidaa kereglədeg ba taakai jyymenyydee graazdanuud əəriingəə əmcədəə edieke erke, mən graazdanuudiin əəriini əmcə *UG DAMZAKA ERKE* bolobol — kuuliaar kamagaalagdadag baika».

Ene zasabari ile todo ba tusagaar tailbarilga kereglenegyi beze geze bi tukailaza bodonom.

Gurbadaki zasabarini 35-daki zyilde kabaadana. Ene zyiliin kuuçan formuliroovka:

«Yndesetenii Soveed bol Kolbooto ba Avtonoomito respyyblikenyydiin Jikedeede Soveeduudaas, avtonoomito mozonuudiin azalçanii deputaadnariin soveeduudaas tomilogdoson deputaadnaraas byrideke josotoi gebel: Kolbooto respyyblikenyyd byriees arba-arban deputaadnar, avtonoomito respyyblikenyyd byriees taba taban deputaadnar, avtonoomito mozonuud byriees kojor-kojor deputaadnar baika josotoi».

Ene zyiliin şine formuliroovka:

«Yndesetenii Soveed bol *kolbooto ba avtonoomito respyyblikenyydees, avtonoomito mozonuud ba yndesenii ookruguudaas SSSR-iin graazdanuudaar iime noormoor sungagdaka gebel: kolbooto respyyblikenyyd byriees korin taba taban deputaadnar, avtonoomito respyyblikenyyd byriees arban nege negen deputaadnar avtonoomito mozonuud byriees, taba taban deputaadnar ba yndesenii ookruguud byriees nege nege deputaad baika josotoi*».

Iime bolokolo, ene zyil dotor palaatanuudiin tegşedkeigeni tedenii sostaaviin toogiinç talaar ba tedenii demokratiis baiguulgiinç udkaar gyiced sakigdasan baina.

Dərbədəki zasabarini dəçədəki zyilde kabaadana. Ene zyiliin kuuçan formuliroovka:

«SSSR-iin Jikedeede Soveedoor batalagdasan kuulinuud SSSR-iin Jikedeede Soveediin Preziidiymiin tyryylegçe sekretaar kojoriin gar tabilgataigaar niitelegdedeg baika».

Ene zyiliin şine formuliroovka:

«SSSR-iin Jikedeede Soveedoor batalagdasan kuulinuud SSSR-iin Jikedeede Soveediin Preziidiymiin tyryylegçe sekretaar kojoriin gar tabilgataigaar *kolbooto respyyblikenyydiin kelenyyd deere* niitelegdedeg baika».

Zasabari oilgosotoi ba, minii bodoloor, mən tailbarilga kereglenegyi.

Kuulinuud tiikedee arban negen kelen deere niitelegdeke bolono.

Tabadaki zasabarini dəçən naimadaki zyilde kabaadana. Kuuçan formuiiroovkiin josoor, Jikedeede Soveediin Preziidiymiin tyryylegçe dərbən orologçodtoi baikaar karaadasan baigaa, şine formuiiroovkiin josoor bol, kolbooto respyyblikenyydiin toogoor — arban negen orologçod baikaar karaadaba.

Zurgaadaki zasabarini dalan doloodoki zyilde kabaadana. Ene bol, mənəə baisan niitekolboonii arkomaaduudaas gadana, əşəə nege şine arkomaad, oborooniin azayiledberiiin arkomaad baiguulakiigi bodomzologdobo. Ene zasabari mən tailbari kereglenegyi.

Ecesiin syyide, doloodoki zasabari. Ene bol, dəçən jəsədəki zyiliin «k» saibari pyynktede (buriaad teekstiin «i» pyynkt — *Red)* kabaadana. Ene zyiliin kuuçan formuliroovka:

«SSSR-iin Jikedeede Soveediin seesinyydiin koorondoki zabsariin yjede SSSR-gi dailan dobtoloko jabadaliin garaa kadani Preziidiym dainii baidaliigi sonoskodog baika».

Ene zyiliin şine formuliroovka bol:

«SSSR-iin Jikedeede Soveediin seesinyydiin koorondoki zabsariin yjede SSSR-gi dailan dobtoloko jabadaliin garaa kadani bujuu *agreisiaas karilcan kamagaalalcaka gesen olon ulasiin kelceete ujalganuudiigi çukala gyicedkeke jabadaliin garaa kadani* Preziidiym dainii baidaliigi sonoskodog baika». *(Nerjeme aplodis meent).*

Bişe zasabarinuud gebel, çukala udka çanartai bişe, imagta redaagcalgiin şinzetei tula, tusagaar kelcelge keregieke ygei beze geze bodonom.

Jərənkii tobçolol: SSSR-iin Konstituuciigi zəbşən zokiooko ba eceslen byteeke keregte aradbygediin kelcelge nelieed jike tusa kyregeseni arcaagyi. (Nəkər Staalinda zoriuulasan buuraşagyi udaan ovaaca, «nəkər Staalinda Ural» gesen, nəkər Staaliniigi kyndelesen amarçalgiin abiaanuud bykii zaalaar dyyjene).

STAALINII KONSTITUUCIIN BATALAGDASANII BAJARIIN DEMONSTRAACANUUD

ULAAN TALMAI DEERE

Aguu jike Soveed Kolboondo Staalinii Konstituuciin tug ərgəgdəsən, omogtoi bakatai martagdaşagyi talaantai, Ulaan niisleliin aradzon yzegdeegyi jike bajartai kəkiyygeer dekaabri 6-nii əgləəgyyr kəkinən bodono. Ulaan Moskvaada ba uuzam jike Soveed Kolboondo ton jike bajariin aradbygediin sain ədər.

Əgləənii kiraanaar gudamzaar aradzon dyyreze, ecegəldər Soveeduudiin Bykekolboonii Oncojaaraltai Naimadugaar Kuralaar batalagdasan SSR Kolboonii Yndesen Kuuliiin teekst tolilogdoson gazeetanuudiigi tere doroni kam şyyren abça unşanad.

Bykii gudamza, talamai, paarka, bylivaar ba geriin niuurnuud socializmiin aguu jike paartida ba terenii geneaalen voozdido zoriuulagdasan loozonuudaar çimegdesen baiba.

Koloonnonuud, cuglaralgiin pyynktnyydte gulidan jirene. Kəgzəm tatalga byri çangadaza bajariin zagsaal ekilene.

11 çaas 45 minuutada Ulaan Talmai deere demonstraacanuudiin tyryyşiin koloonno Ulaan tuguudaa namilzuulan garana. Erkim stakaanovtan əəsədiin yiledberiiin oronuudiin t u g u u d i i g i bariza jabana. Manataiç baibal, SSSR-iin TGK-iin baişan deere Leenin ba Staalinii gigaant jike portreeduud «Leenin—Staalinii paartiin ba Staalinii Konstituuciin tuguud doro komuniizm teişe byri uragşaa» gesen daiçalakii loozonii ygenyyd ileken karagdaza baina. Trekgoorniin, faabrigiin, Ordzonikiidziin neremzete zavoodiin ba Staalinii neremzete avtozavoodiin «Kayçyyk» zavoodiin ba bişe olon yiledberiiin oronuudiin eregtei ba emegtei kədəlmərieədiin Ulaan Talmai deere tyryyn oroson koloonnonuudiin deegyyr byke delekei deere ton demokraadlig Konstituuciigi, manai orondo əgəsən, terenii keden mingan portreeduud karagdana. Keden zuu mingan loozonuud deere—aguu jike Staalinii nere todoor karagdana.

SSSR-iin Yndesen kuuliiin zyilnyydiigi biçesen plakaaduudiigi koloonnonuud deere ərgəəd jabana.

Komuniizmiin yndese tabig çad aguu jike Maarks, Eenglis, Leenin ba Staalinii portreeduud koloonno deegyyr karagdana.

Bykii rajoonuudiin koloonnonuud sengeleg kəkiyygeer alkalan jabaza Ulaan Talmai deegyyr əngərən garana.

Demonsraacalaza jabasan azalçad, Soveed oroniigi komuniizmada kyregeze jabasan nək. *Staaliniigi* amarçalana, tereende zoriuulaza «Uraa» kaşkaraldana.

Ulaan Aarmiin tərəl byriin ceregyydiin koloonnonuudiin omogoor alkalan garakadani, —Manai Kədəlmərieən Tariaaçanii ilagdaçagyi Ulaan Aarmida—«Uraa»—geze mavzolein tribyyn deerees amarçalasan abiaanii garakadani, kariuudani «Uraa» kaşkaraldaan bolono.

BK (b) P-iin Moskvaagiin Komiteediin ba Moskvaagiin moziin profsojuuznuudiin soveediin uriaalaar dekaabriin 6-da milioon şakuu azalçad zagsaalda garaza manai eko oronii ilagdaşagyi jike kyciigi, manai aradzonii Leenin—Staalinii paartiigi toorizo byri niagtaar zagsasaniigi karuulasan ba Konstituuciigi bii bolgoson, komuniizmiin geneaalen voozdi, azalçan aradiin bagşa nək. Staalinda ynen ceke baisanaa medyylesen baina.

ALMA-ATADA

Alma-Ata, *nojaabri 6.* Soveeduudiin Bykekolboonii Oncojaaraltai Naimadugaar Kuralaar Staalinii Konstituuciin batalagdasan tukai medeecel Kazakstaanda cakilgaan mete tyrgeer taraa. Kazaagiin Avtonoomito Respyyblike Kolbooto Respyyblike boloo.

Respyyblikiin azalçan araduud eneniigi aguu jike bajartaigaar ugtan ababa.

Alma-Ata goorodto ton jike demonstraaca bolobo. Şine Kolbooto Respyyblikiin, niislelliini gudamza voozdiinuudiin zuraguudaar ba loonguud aar çimegdebe. Demonstraacada garagçad Staalinii şine Konstituuciin zyilnyydees abça gojo saikanaar biçesen loozongni udiigi tarisan Semirieeçenskiin kazaaguudiin, kazaaguudiin keden zuun morito oriaaduud goorodiin zooniin keden mingan eregtei ba emegtei kolkoozniguudiin keden zuugaad koloonnonuud goorod deegyyr zagsaalaar garaba.

Şine Konstituuciin batalagdasaniigi bykii goorod, şine barilganuud ba kolkoozuud deegyyr josolon temdeglesen, olon zonuudtai miitingenyyd bolobo.

(TASS).

Kolkooziin rajoonii surguulinuudiin kədəlmərі tukai

Kaadr tukai ba edeniigi be**ledkeke** bolon kəmyzyyleke **kereg** bol ene yjede ton çu**kala** asuudal boloko azai. **Manai** respyyblikiin azakuin **bykii** salbarinuud, ilangajaa **kədəə** azakui, kolkoozuud **bol azal** kədəlmərііin teekni**kede** şudalasan kədəlmərіçə**dəər** jike dutamag geeçe.

Manai voozdi nəkər Staa**lin** 1935 onii main 5-da Ulaan **ceregiin** akadeemiguudiin sur**guuliaa** dyyrgeze garakadaa**ni** kelesen yge dotoroo «**kaadr** kamagiigi şiidkene» **geze** kaadr beledkeke kereg**te** ankaralaa jikedkeke tukai **zaabari** əgəsən baigaa. Tere gesenees koişo baga bişe cag **əngərəzei**. Manai paartiin ba **zasagiin** zygees kaadr beled**keke** ba edeniigi kəmyzyyle**ke** keregte ədər bykende an**karal** ba sanaaçalga tabigda**za** baina. Tiime tula, kaadr **beledkeke** asuudal tukai by**kii** paartiin, komsomooliin, **profsojuuziin** ba soveediin **organizaacanuud** bolon goo**rod ba** kədəə suurinuudiin **niite** azalçad gol ankaralaa **tabilcaka** josotoi.

Kedii tiime boloboç, zarima aimaguudta kolkooziin kaadr beledkeke keregte gaza buruugaar kandaka jabadalnuud bii. Paartiin Moziin Komiteedoos ba Gazartariaalanii arkomaadaas Ekired-Bulagadiin, Kiaagtiin aimaguudiin kolkooziin surguulinuudiigi şalgaza yzekede zigşyyritei baidalnuud ilerebe.

Ene surguulinuud bol, kolkooziin brigadiirnuudiigi, MTF-gi daagçadiigi, vetsanitaarnuudiigi ba sçetovoodnuudiigi beledkeke gesen zorilgoo gyicedkeze çadanagyi Ganca le Bookonii kolkooziin surguuli baragtai kədəlmərilozə baisan (direegtereni Paavlov) baina.

Ekired-Bulagadiin (kolkooziin surguuli) suragçadiingaa zəbkən 54,4 proceentiigini gulidkaza çadasan baika jym. Mən, Kiaagtiin kolkooziin surguuli suragçadiingaa 60,6 proceentiigi gulidkasan baina.

Ene surguulinuud suragçadiigi gulidkakadaa, kolkoozuudtai kelcee bataladag ygei, biçesen kelcee baikadaaç, kaişa kereg, ton ankaralgyigeer, kariuucalga ygeigeer kegdesen; zarima kelcee ni kojor talaasaa gar tabigdaagyi baika jym. (E.-Bulagad). Kerbejee doogovoroo gyicedkengyi kazagairuulabal kojor talaas kariuucalgatai baika tukai pyynkt kelcee sooni baikagyi baina. Kədəlmərіəə ene mete muugaar tabisan baikadaa suragçadiigi jaagaad 100 proceent gulidkaza çadaka geeçeb. Surguulinuudtani suragçadiin kamtiin baira ba idee kooliiniç tala emkidkegdeegyi, suragçadani ende tende kədəə bairanuudaar tendee ideeleed baidag baina. Idee kooliini kolkoozuud acaraza əgçə baika josotoi aad, acardag ygei. Eneen deerees suragçad keden konogto idee-kool ygeigeer baidag, teseze jadakadaa kolkoozuudtaa jabagaar oçodog baina.

Kətəlbərilegçədəni suragçadiigi idee kooltoi bolgoko asuudal «manai kereg bişe» gesen sanal gargaza, ene jabadalda sanaa amarkan kandaza baika jym. Ganca ene şaitagaan deerees E.-Bulagadiin kolkooziin rajoonii surguulida suralcaliin cagiin 32 proceent geegdesen, Kiaagtiin surguulida 4 sara soo 6008 cag geegdesen baina.

Ene surguulinuudiin negendeniç suralcaliin təsəb ba programa ygei; 1934 onii kuuçarasan programaamaar suralcalaa jabuulaa bolodog baina. Ene surguulinuudta pedagogikiin (kəmyzyylgiin) zəb ləənyyd ba suralcaliin udkatai asuudalnuud jərə kelcegdedeg ygei baina. Surgagçadiin olonkini staatna bişe tula, (ondoo surguuli ba zurgaanaas jireze zaadag) ene surguulinuudtaa ankaralaa sainaar tabidag ygei ba kariuucalga ygeigeer kandadag baikaas gadana, jamarç təsəb ygeigeer kədəlmərilədəg baika jym. Mən, suragçadiin kerzergeer suraza baisan tukai, tus byriiin cegnelte cag deereni gargagdadag ygei; zişeelkede E.-Bulagadiin surguulida aavgust ba sentiaabri saranuud soo cegnelte gargagdaagyi baisan baina.

Kiaagtiin surguulida suragçadta cegnelte əkədəə kuuçan foormoor (too tabiza) «muu — 2», «dunda zerge— 3», «sain — 4» geze temdegledeg, enenees gadana əşəə «3,5» (gurba kakas) geze temdegleke jabadal bii. Ene surguuliin surgagça nək. M... gegçees eneen tukai asuukada «suragçiin dunda zergeer nomoo medebelni «3» geze tabigçab, dunduurkan baikadani «3,5» geze cegnelte tabigçab» geze kariuucaka jym.

Ene surguulida jərənkii bolbosoroliin (oros kele, too bodoigo geke mete) caguudiigi 50 proceent kasaad, enenii orondo eldeb tuskai discepliinenyydiigi uruulsan baina. Tiigeed, ene tuskai discepliinenyydee ziliin ekinde yzeze, jərənkii bolbosoroliin caguudiigi əcəəkən mərtəni ziliin syylde abaaçasan baika jym. Iime uçar deerees, yseg biçeg medekegyi şakuu jiresen suragçad, nomiingoo zaabariigi sain oilgodog ygei, ecesteni cegnelte gargalgan bolkodo, dandaa «kangaltagyi» gesen temdegielnyyd gyi, əngərkədəə negeç «erguulida erkimyyd geze baikagyi, ondər kədəə negeç «erkim» gesen cegnelte ygei baina.

Ene kojor surguulida niite- kəmyzyylgiin kədəlmərі ba socialiis mərііcəə jabuulagdadag ygei, ulaan bulan, kryzooguud emkidkegdeegyi, kaniin sonin gargagdadag ygei, eneen deerees dotoriin discepliine geze jə-

Rymiiniiiin generaal Ulaan aarmi tukai

Rykvareest. (TASS). Rymiiniiin senaadta general Popoviç gegçe iledkel kelebe. Tiikedee Jevropadaxi keden gyrenyydiin zebsegte kycenii tukai tobçoor keled. Ulaan aarmi tukai byri todorkoigoor togtobo.

„Soveed gyren 1300 mingan kyyn ceregçyydtei Ulaan aarmida aviaaca bol jamar nege ondoo gyreniikees tuskai sainaar emkid kegdeekei—olon tootoi ba tusaga r beledke desen. Caaşani Popoviç Ulaan aarmiin bajatig teeknike sain beledkeltei, Soveed zasagtynen ceke naidabaritai sostaav tukai jeredkii togtozo kelebe".

ro baikagyi, karin araki tuusan faagtanuud bii. Komsomooliin organizaaca bol suralcal bykeniigee emkidkelceke ba jere surguuliiingaa keregte manlai (tyryy) bolоko josotoi aad, karin komsomoolçuudani bişe kyynees ilgaagyi, byri kyynii syylees şagtagaldaza jabadag baina.

Aimagiin organizaacanuud tuskailaza kelekede gazartariaalanii tasaguud ene surguulinuud teeşe jamarç ankaral tabidag ygei. Iimees, ene surguulinuud menee boltor suragçadiin baika kamtiin baira ygei, stoloovo ygei, nom debterç ygei baina şuu. Gazartariaalanii kaadriin seegter ene surguulinuudta kotolberi egedeg ygei, ene eder kyreter suraicaliin ba metoodikiin tukai negeç zaabari egesen juuma ygei baina. Suralcal ba kemyzyylgiin kedelmeriiigi iimeer tabiza baikada kolkoozuudta keregiegdeke josotoi kaadr beledkegdekeni ton berke baina şuu.

Gazartariaalanii Arkomaadiin kaadriin seegter ba aimagiin gazariin tasaguudiin ketelberilegçed bol kolkooziin surguuli teeşe ankaràlaata biza, ene bykii buzagai baldainuudiigi darui usadkakiin kemzeenyydiigi abaza, caaşadaa kolkooziin erkim zergiin kaadr ynekeer beledkeze gargaka surguulinuud bolgoko josotoi.

S. Tankasaajev.

ŞINE STAALINII KONSTITUUCA ABALGIIGI RESPYYBLIKIIN AŻALÇAD GYN BAJASKALANTAIGAAR UGTABA

Ulam zorigtoi bolood jabanamdi

Krasnojaar kyreke dete-d jabakadaa, aguu jike alinii iledkel jeke sonirkosonosoobdi. Mənee, Soveeudiin Bykekolboonii Oncoraitai Kuralaar şine Konsuuca batalan abtaba geze debebdi Şine socialiis bolmiin tuilasan bykii ilata iceltenyydiigi kuuli togdoor bekizyylesen ene ikamşag saikan yzegdeliigi ulakadaa manai zosoo aguu e bajaskalan tərəzə, byri igtoi, byri kəkiyynyyd anamdi.

Şine Staalinii Konstituuca l, soveed zaluuçuudta azal ke erke, suraka erke, araka erke egene. Şine nstituuca bol, soveed zauçuudiin bykii onco merzel, ojuun bilegee gargaka gen zam neeze egene. Bidener, aguu jike Soveed oroniigoo teg təmən azalçadtai kamta, şine Konstituuca abasantai dəşaramduulan sain ed rəzə jabana di.

Şine Konstituucin altan ysegeer bicegdesen ygenyydiigi ba manai inag voozdi Staalinii gaikamşag sonor ledkeli gi zosoogoo katuu sənaza ja akadaa, bidener, byri zorigtoigoor, byri katuuz lt igaar, byri erçemteigeer, zam deeree uçaraka bykii berkeşeelnyydiigi kaka şuu setel n garça Ulaan Moskva go orodoo bolzor soogoo kyrekeedi.

Ulaan-Yde—Moskvaa marşruudaar jabagaar—canaar ajanda zorigçod: **Konstantiinova, Tekeejeva, Kaakolova, Synkyyjeva, Liybiimskaja, Bobiikin, Sazoonov, Butanaajev.**

Zoltoi aradiin Konstituuca

Agiin aimagiin ceentriin cialiis Kyltyyriin boişan tor oekaabriin 6-nii eder aasta Staalinii Konsticiin abtasanii bajariin ralda, aimagiin ceentriin bkiten, detiin kolkooziin lkoozniguud ebeged kegdgyi 5 zuugaad kyyn glarasan azai. Soveeduun Bykekolboonii Oncojaatai Naimadugaar Kurai Staalinii şine Konsticiigi abasan tukai nək. ikaarpov 2 çaas soo iedl kelebe.

Kori garan kyyn dakun yge kelekedee, şine nstituuciigi bii bolgogçobaragdaşagyi gynzegii jaskalan kyregesen ba galt i cengeleg Staalinii okada ked lmerileze ba a suuza baisanda urm tai katai omog, komuni zmiin ookiin geneaalin bagsuu jike Staalinda kizaragyi inagaar kandaza isanaa medyylesen baina.

Soveediin, kopiraaciin, ofsojuuziin, koms omoliin, geereliin froontiin kedelciçəd yge kelekedee, bagdaşagyi bajartai baisaa medyyleze, əəsədiingee liin frontnuud deere sən ton jike amzaltanuugi toolozo saşadaa aguu e eke oroniigoo tel-e bykycee gargaza sucaraşaigeer ke lelmerileke, aningaa seremziigi ulam ləni ergəkə, socialiis emgi kursaar s kika, ekeniigoo zyyn kiliigi byri dzyyleke ujalganuudiigi aba. 65 nasatai Cerenii an gegçe yg kelekedee, aalinii epookada t rəzə, ialiiz niin baiguulaltada bkiteigeer kabaadaza baidaa ton jike bajartai bainab. şine Konstituuca bol bidende byri sainaar azalaa keke zorig badaruulana. Bi, mənee 25 nasatai mete bolood bain b. Stakaanovaar kedelmeriləkə ujalga abaaab" gebe.

Udaani nək. **Staalin, Moolotov, Kaliinin** bişe voozdinorti zoriuulasan, „Uraa" kaş karaldaan ba ovaaca bolozo, bajariin kural kaagdaba.

Abraam Atuutov.

Voozdiin iledkeliigi kaluunaar ugtaba

Soveeduudiin Bykekolboonii Oncojaaraltai VIII Kural deere, araduudiin aguu jike voozdi neker Staalinii kelesen iledkeliigi Selengiin aimagiin azalçad kaluunaar ugtsn tanilcaza baina.

Ene iledkeliin udka çanariigi azalçai niitede oigunlaka nebtergekiin tulada, paartiiin-aikom kariuucalgata kedelmeriləgç diigi kedəə niutaguudta ilgeebe.

Kiaagtiin karaguin (traagtiin) ypravleniiin kedelmeriçəd voozdiiin iledkeliigi zəolən kelceze, karagui zamaa Sibiir s oo erəim karagui bologoko, avaari ajuulnuu ltai temeceke, karaguin gaa şugamruu ygelze modo tarika g. m. ujalganuudiigi ababa.

Mən poçto telegraaf ba aimagiin alban gazarnuudta tyyscte iledkeliigi zəbşən kelceze baina.

D. Cerempiliin.

Bajaskalan təgəsəər kelcebe

Ulaan-Onon. Dekaabri 5. (Manai tuskai korrespondeentoos). Soveeduudiin Bykekolboonii Oncojaaraltai VIII Kural deere neker Staalinii kelesen iledkeliigi a mag dotoroo kamagiin tyryyn Alkaniin somonii „Bolşeviig" kolkoozuin geşyyd kelebe.

Kolkoozniguud neker Staalinii iledkeliigi ton kəçeelteigeer sonosood, olon kyyn yge kelebe.

Nimiin.

Kuraliin delegaadnarta konceert

SSR Kolboonii Gyrenii Akademiis Jike Teaatr soo dekaabriiin 5-nii ydeşe Soveeduudiin Bykekolboonii Oncojaaraltai Naimadugaar Kuraliin delegaaduudta zoruulaglasan ton jike konceert bolobo.

Ene konceertada nəkəd: **Staalin, Moolotov, Kaganoovig, Kaliinin, Voroşiilov, Ordzonikiidze, Mikojaan, Andreejev, Kosioor, Çybaari, Ždaanov, Ejke Jezəov** bailcaba.

Ton ereger programmatai konceertada Bykə Kolboonii artiistanuudiin ba uran saikanii kolegtiivnuudiin erkim kycenyyd kabaadaba.

ISPAANIDAKI DAINII BAIDAL

Respyyblikiin aviaaciin dobtolgonuud

Valeensi, nojaabri 6. (TASS). Usan ceregiin floodiin ba aviaaciin ministeerstviin, froontiin baidal tuşaa garagsan medee soo kelegdekeni, dekaabriiin 5-nii eglээgyyr respyyblikin 10 samolioduud yimyyleeçediin Navalmoraliiin aerodroomigi boombodozo tereen deere baisan 3 mətoortoi 10 şine samolioduud ba nege motoortoi kojor samolioodiigi usadkaba.

Ene edər 12 çaasta respyyblikiin 3 motoortoi 35 samoliood ba 2 motoortoi derben samoliood, yimyyleeçediin Saviilija goorodiin ceregiin aerodroom boombodobo. Ene aerodroomdoni yimyyleçediin 9 jike, 16 bagi samolioduud basan. Eneen deere kamag abça jabasan boombonuudaa respyyblikiin samolioduud cəm kajaba.

Udalgyi respyyblikiin tere eskadriliin kojor motoortoi 5 samolioduud Saviilijiin graazdanii aerodroom boombodobo. Aerodroom deereni eldeb kemzyyriin 25 samolioəd baisan. Syyleereni zasagiin samolioduud Saviilijiin təmər zamiin staanca şadar ceregiin materiaaltai baisan sklaaduudiigi boombodood, gemgyi sain ud eəsədiingee baazanuudta bucaba.

Mən ene edər 16 çaasta niislelee fəşiistnariin aviaaçada boombodulkagyin tulda respyyblikin 35 istrebitelinyyd Madriid deegyyr niiseze garaba. Tiikedeni urdaas „Junkees" ba „Kəprooni" maarkiin yimyyleeçediin 32 samoliood garaza jireed tedniigi kara alaa agaariin baidaanda oongyi gedergee bucasan baina.

Madriidiigi boombodobo

Valeensi, nojaabri 6. (TASS). Madriidiin froontiin baidal tuşaa Ispaaniiin ceregiin ministeerstviin oficiaalin medee soo kelegdekeni: „San-Matin D Montalban rajondo fəşiistnariin artilleeri manai poziciigi boombodoo, zygeer yre garaagyi. Manai artilleeri kariuucaza buula kaiaa daisadaa nelieed geteebe.

Madriidin froont deere yimyyleeçed manai yniversitediin goorodiin poziciigi kyc telgeer ataakalakiigi sedebeç manai ceregyydte çaagaar cokiuulaba, Ende bykeli edər soo pylimioodoor urda urdaas buudaldaan bolozo.

14 çaasta Madriid deegyyr fəşiistnariin samolioduud yzegleze goorodiigi boombodokodoni, Kyynyyl ykesen, tedenii olonki kubini ekener na kyyged baina. Yimyyleeçediin kajasan, galta boomponuudaas bolzo zarima gernyyite tyiner bolobo. Manai „Istrebitelinyydiin garakada fəşiistnariin aviaaca tergedebe.

Traagtariin kyyrse neegdekeni

AGA. Agiin MTS-iin dergede traagtariin keregtei tanilcaka traagtariistnariin 2 sariin kyyrse neegdeze, kamta 44 tragtariistanar suralcaka jym. Edener bol traagtariin byke çaastinuud ba agroteeknikiin zaabrinuudiigi yzeke baina.

Stepaan Biçyyrskii.

ELDEB SONIN

2600 CEENTNER

Moskvaa. Moskvaagiin moziin Kotoloovskiin neremzete kolkooziin zvenoogi daagça *Griif Mariija* gegçe 4,2 gegtaar gazar deere, tezeeliin sviookio ton sainaar urguulaza, 11050 ceentner urgaca ababa. Tiikedee, nege gegtaar sviookioos 2600 ceentner ylyytei urgaca abasan bolono.

KLAASSIGUUD KAZAAGIIN KELEN DEERE.

Alma-Ata. Kazaagiin uran saikan literatuuriigi keblen gargaka gazar, kazaagiin kelen deere, *A. S. Pyyşkiin, M. L. Leermontov, N. A. Nekraasov, L. N. Tolstoi, N. V. Googoli, Maksiim Gooriki, Balizaak, Giygoo, Gioote, Gejne, Baajorn, Aanri Barbiuus, Romein Rollaan* — edenii zokioolnuudiigi ba *Firdoysiin* pocimanuudiigi orçuulaza gargaba. *Beliinskij, Dobroliuubov* ba *Çernoşeevskijn* şyymzelesen zyilnyyd **mən gargagdasan baina.**

Kariuucalgata redaagtoriigi tyr orologço D. ARDIIIN.

Taa «Buriaadmongoliin Ynen» gazeetiigi zakiba uu? Kerbee zakiza abadag ygei baibai çamdaza zakika kegtei.

Gazeeta zakidaggyi paartiin, komsomoolin geşyyd ba kedelmeriçən kolkoozniguud baika josogyi.

Məneədər

Kinoo-teaatrta

„Kinoo Erdem"

„Pokoleenije Pobeditelej"

(Duugardag)

Kinoo „progrees"

Seemero Smeiliix

(Duugardag

Gomir gargasan CEVEENII.Kinan şalgagça KORÇONZABIIN. Verstaalagça C. BATIIN. «B.-M. Praavda» ba «Ynenii» tipograafi. Ypolglavliit 878.